

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

Toshkent moliya instituti

Tuzuvchilar: K.Sharifxodjaeva i.f.n., dots.
O.Komolov i.f.n., dots.
U.Sharifxodjaev k.o'q.

Taqrizchilar: N.Haydarov i.f.d., prof.
F.Dodiev, i.f.n.,dots.

**BITIRUV MALAKAVIY ISHINI
yozish bo'yicha**

Uslubiy tavsiyalar

**Oliy ta'limning 300000 - "Ijtimoiy fanlar, iqtisod va huquq" bilim
soxasi negizida 340000 - "Iqtisod va biznes" ta'lim sohasidagi
5340600 – "Moliya" yo'nalishi talabalari uchun**

TOSHKENT-2012

Bitiruv malakaviy ishi Uslubiy tavsiyalar. –T.: 2012. – 44 b.

Mazkur uslubiy tavsiyalar Oliy ta’limning 300000 - “Ijtimoiy fanlar, iqtisod va huquq” bilim soxasi negizida 340000 - “Iqtisod va biznes” ta’lim sohasidagi 5340600 – “Moliya” yo’nalishi talabalari tomonidan bitiruv malakaviy ishlarini tayyorlash va himoya qilish jarayoniga uslubiy jihatdan yordam beradi. Uslubiy tavsiyalarda bitiruv malakaviy ishlari mavzularini tanlash, ilmiy rahbarlarni tanlash, bitiruv malakaviy ishini tayyorlash, uni rasmiylashtirish, Yakuniy Davlat attestatsiyasi komissiyasi oldida himoyaga qilish jarayonlari batafsil bayon etilgan.

Ushbu uslubiy tavsiyalar Toshkent moliya instituti Ilmiy-uslubiy kengashi yig’ilishida muhokama qilingan va nashrga tavsiya etilgan (2012 yil “21” sentbr 3-sonli bayonnoma).

KIRISH

O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni hamda O'zbekiston Respublikasining Kadrlar tayyorlash milliy Dasturiga asosan, kadrlar tayyorlash sifati va raqobatbardoshligini kuchaytirish, xalqaro ta'lim standartlari darajasida yuqori malakali mutaxassislar tayyorlashni ta'minlash maqsadida O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2010 yil 9 iyundagi 255-sonli buyrug'i bilan yangi tahrirdagi "Institutda bakalavrlarning bitiruv malakaviy ishi (BMI) ni bajarishga qo'yiladigan talablar" qabul qilindi.

Davlat ta'lim standartlarida bakalavriyat bosqichi talabalari barcha fanlar bloki bo'yicha qo'llanilishi talab etilgan bilimlarni, tugallangan kasbiy vazifasini o'zining bitiruv malakaviy ishida amalga oshirishi belgilangan. Bakalavriyat ta'lim yo'nalishlarida talabalar o'qishning yakuniy bosqichida bitiruv malakaviy ishini tayyorlashlari va himoya etishlari ko'zda tutilgan.

Bitiruv malakaviy ishini yozishdan maqsad – talabalar tomonidan ixtisoslik fanlari bo'yicha olgan nazariy bilimlarini amaliyot ma'lumotlari bilan bog'lagan holda, tahlil ishlarini amalga oshirib, tegishli xulosalarni shakllantirish, fanning muayyan mavzusi bo'yicha ilmiy-tadqiqotlarni amalga oshirib, bilim darajalarini yuksaltirishdir.

I. BITIRUV MALAKAVIY ISHI MAVZUSINI TANLASH

Bitiruv malakaviy ishi mavzulari buyurtmachilarning xodimlarga bo'lgan talabini, hozirgi zamon fan-texnika va texnologiya taraqqiyotini e'tiborga olgan holda oliy ta'lim muassasalarida mutaxassis tayyorlovchi kafedra ("Moliya" kafedrası) tomonidan tuziladi va fakultetning Ilmiy kengashi tomonidan tasdiqlanadi, hamda har o'quv yili boshida qayta ko'rib chiqilib 40-50% yangilanadi.

Bitiruv malakaviy ishlari mavzusining ro'yxati talabalarga bitiruv kurs boshida sentyabr-oktyabr oylarida bitiruv amaliyoti boshlanishiga qadar, tadqiqot ob'ekti bilan birgalikda e'lon qilinadi.

Bitiruv malakaviy ishi mavzulari nazariy-tahliliy, tahliliy-amaliy, ilmiy-izlanish kabi yo'nalishlarda bo'lishi mumkin.

Bitiruv malakaviy ishlari mavzusi muammoning zamonaviy holatini, va iqtisodiyot, ishlab chiqarish, texnika, ijtimoiy sohalar, fan, ta'lim va madaniyatning rivojlanishi istiqboldagi yo'nalishlarini o'zida aks ettirishi kerak.

Talabalarga (reytinglari bo'yicha kamayish tartibida) bitiruv malakaviy ishlarining mavzularini tanlash huquqi beriladi. Talaba yoki talabaning o'qishi uchun to'lov-kontrakt mablag'ini to'layotgan buyurtmachi zaruriy asoslar bilan bitiruv malakaviy ishlar mavzusi bo'yicha o'z variantlarini taklif etishi ham mumkin.

Bitiruv malakaviy ishlar mavzusi va rahbarini talabaga biriktirish kafedraning taqdimnomasiga ko'ra rektorning buyrug'i bilan rasmiylashtiriladi.

Bitiruv malakaviy ishlariga tayinlangan ilmiy rahbar BMI mavzusiga muvofiq talabaga BMIga tegishli materiallarni to'plash bo'yicha (jumladan, malakaviy amaliyot o'tkazish davrida ham) topshiriq beradi. Topshiriq BMI bilan birgalikda Davlat attestatsiya komissiyasiga taqdim etiladi.

Ushbu uslubiy tavsiyalarning 1-ilovasida bakalavriatning "Moliya" yo'nalishi talabalari uchun tavsiya etilgan bitiruv malakaviy ishi mavzulari va tadqiqot ob'ektlari namuna tariqasida keltirilgan. Tavsiya etiluvchi mavzular ro'yxati buyurtmachilar taklifi asosida kafedraning etakchi professor-o'qituvchilari tomonidan tuziladi, bunda bitiruvchilar faoliyat boshlaydigan soha mutaxassislari, Moliya vazirligining hududiy boshqarma va bo'limlari hamda boshqa moliya

tashkilotlarining talablari, ularning taklif-mulohazalari inobatga olinadi. Mavzular ro'yxati har o'quv yilida kamida 40-50 foizga yangilanishi va amaliyot muassasalari bilan muvofiqlashtirilishi ta'minlanadi. O'quv yili boshlanishida kafedra professor-o'qituvchilari bitiruvchi kurs talabalarini mazkur mavzular bilan tanishtiradilar. Talabalar o'z qiziqishlaridan, avvalgi bosqichlarda yozilgan kurs ishlari, ilmiy maqolalari va boshqa shu kabi ilmiy izlanishlari mavzularidan kelib chiqqan holda kafedra tomonidan taqdim etilgan ro'yxatdagi mavzulardan birini tanlaydilar.

Bir yo'nalish bo'yicha ikki va undan ortiq talabaning bir mavzu bo'yicha bitiruv malakaviy ishi yozishlariga ruxsat berilmaydi. Ixtisoslik fanlari bo'yicha dars o'tuvchi kafedra professor-o'qituvchilari talabalar bilan suhbatlashib, mavzu tanlash bo'yicha maslahatlar beradilar. Talabalar o'zi tanlagan mavzuni ularga biriktirilishi uchun kafedraga ariza bilan chiqishlari mumkin, va ushbu xolat kafedra majlisida o'rganiladi. Har bir talaba tanlagan mavzular bo'yicha ma'lumot yig'ib, kafedrada buyruq loyihasi tayyorlanadi. Buyruq loyihasi kafedra yig'ilishida muhokama etiladi.

Talabalar tanlagan mavzular bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borayotgan kafedraning etakchi professor-o'qituvchilari yoki mutaxassis amaliyotchilar bitiruv malakaviy ishlariga ilmiy rahbar sifatida biriktiriladi. Bunda ommaviy axborot vositalarida o'z ilmiy maqolalarini chop etgan, talabalar ilmiy to'garaklarida qatnashgan yoki boshqa shu kabi ilmiy izlanishlarni olib borgan iqtidorli talabalar o'z izlanishlari mavzusi doirasida o'z ilmiy rahbarlari boshchiligida bitiruv malakaviy ishlari yozishlari ta'minlanadi. Har bir professor-o'qituvchining ilmiy salohiyati, pedagogik tajribasi, o'quv yuklamasi, intizomi, o'z ishiga mas'uliyat bilan yondashishi darajasi kabi shaxsiy fazilatlar ham hisobga olinadi.

II. MALAKAVIY ISHNI BAJARISHGA RAHBARLIK QILISH

Bitiruv malakaviy ishi rahbari, malakaviy ishning mavzusiga muvofiq talabaga malakaviy ishga tegishli materiallarni to'plash bo'yicha (jumladan, malakaviy amaliyot o'tkazish davrida ham) topshiriq beradi. (4-ilova) Topshiriqning shakli kafedra tomonidan belgilanadi.

Malakaviy ishlarga rahbarlar mazkur oliy o'quv yurtining shu sohaga tegishli bo'lgan professor-o'qituvchilari safidan tayinlanadi.

Malakaviy ish rahbari:

- malakaviy ishning bajarilish jadvalini rejalashtiradi;
- topshiriq beradi;
- asosiy adabiyotlar, ma'lumot va arxiv materiallarini hamda mavzu bo'yicha manbalarni tavsiya etadi;
- talabalar bilan muntazam ravishda maslahatlar o'tkazadi;
- malakaviy ishning bajarilish jarayonini nazorat etadi;
- talaba bajargan malakaviy ishning sifati va muallifligiga javob beradi, mavzularning qaytarilishiga yoki ko'chirilishiga yo'l qo'ymaydi.

Malakaviy ish rahbarining taklifiga binoan, kafedra malakaviy ishga rahbarlik qilishga ajratilgan vaqt byudjeti hisobidan ishning ayrim bo'limlari bo'yicha ilmiy maslahatchilarni taklif etishi mumkin.

Malakaviy ishning bo'limlari bo'yicha ilmiy maslahatchilar etib, turdosh oliy o'quv yurtlarining professorlari va dotsentlari, ilmiy xodimlari hamda boshqa muassasa va korxonalarining yuqori malakali mutaxassislari tayinlanishi mumkin. Ilmiy maslahatchilar talaba bajargan ishning sifatini oshirish yuzasidan amaliy maslahatlar beradi.

III. BITIRUV MALAKAVIY ISHINI BAJARISH

Talaba bitiruv malakaviy ishini tayyorlashda quyidagi yo'nalishlarga e'tibor qaratishi lozim:

- bitiruv malakaviy ishi mavzusining nazariy jihatlarini yoritishi;
- o'rganilayotgan mavzu bo'yicha qo'yilgan savolni mosligi;
- bitiruv malakaviy ishi maqsad va vazifalarini shakllantirish va muammoli holatini amaliy materiallar asosida tahlil etishi;
- bajarilgan ishlar natijasi bo'yicha xulosalar qilish hamda tegishli faoliyat sohalarida ularni amalda qo'llash imkoniyatlarini aniqlashi.

Malakaviy ish berilgan topshiriq asosida, shaxsan talaba tomonidan bajariladi.

Kafedraning tavsiyasiga binoan malakaviy ish chet (ingliz, nemis yoki frantsuz) tilida bajarilishi xam mumkin.

Malakaviy ishni bajargan talaba tanlangan mavzuning to'g'riligiga va uning topshiriqqa muvofiqligiga, malakaviy ishda ko'chirmachilik holatining yo'qligiga javob beradi.

Malakaviy ishining hajmi titul varag'i, mundarijasi, foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati va ilovalardan tashqari 60 betdan oshmasligi lozim.

Ishning *kirish qismida* malakaviy ish mavzusining dolzarbligi asoslanadi, izlanishning maqsadi va vazifalari, izlanish ob'ekti, predmeti va mavzuning nazariy- amaliy ahamiyati aks ettiriladi.

Mavzuning dolzarbligini asoslashda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.Karimov asarlari va ma'ruzalaridan iqtibos keltirish mumkin.

Ishning **1-bobida** mavzuning nazariy jihatlarini yoritiladi. 1-bobni 2-3 paragrafdan iborat holda yozish, 1-paragrafda mavzuning nazariy asoslari, mohiyati, ahamiyatini yoritish, 2-paragrafda mavzuning tashkiliy-huquqiy asoslarini aks ettirish va 3-paragrafda tadqiqotning xorijiy tajribalarini yoki nazariy qarashlarini bayon etish tavsiya etiladi. Bunda turli iqtisodiy maktablar vakillari bo'lgan iqtisodchi olimlar asarlarining qiyosiy tahlili amalga oshirilishi, davriy nashrlarda chop etilgan ilmiy maqolalardan foydalanilishi, mavzuga oid asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalarida keltirilgan nazariy fikrlarning qiyosiy tahlili amalga oshirilishi mumkin.

Malakaviy ishning **2-bobida** mavzuga oid amaliyot holati tahlilini amalga oshirish va tahlil natijalariga asoslangan holda tegishli xulosalar, muammolar, masalalarni shakllantirish, 2-bobni 2-3 paragrafdan iborat holda yozish tavsiya etiladi. 2-bobda jadvallar, diagrammalar, rasmlar shaklida amaliyot ma'lumotlaridan keng foydalanish, ularni batafsil tahlil etish talab etiladi. Tahlil jarayonida davriy nashrlarda chop etilgan ilmiy maqolalarga, hukumat idoralarining rasmiy internet saytlarida keltirilgan ma'lumotlarga, talaba tomonidan bitiruvoldi va malakaviy amaliyot davomida to'plangan amaliyot ma'lumotlariga asoslanish tavsiya etiladi. Bunda har bir jadval, diagramma va rasmlarning manbalari aniq ko'rsatilishi zarur.

Ishning **3-bobida** mavjud holatni takomillashtirish yuzasidan iqtisodchi olimlarning fikrlarini umumlashtirgan holda bayon etish tavsiya qilinadi. 3-bobni 2 paragrafdan iborat holda yozish, 1-paragrafda mavzu bo'yicha ilg'or xorijiy tajribalarni mamlakatimizda qo'llash mumkin bo'lgan jihatlarini haqida fikr-mulohazalar berilib, ularni asoslash, 2-paragrafda mavzuga oid zamonaviy asarlarda tadqiq etilayotgan mavzuni takomillashtirish yuzasidan bildirilgan fikrlarni umumlashtirgan holda, ularga nisbatan talabaning mustaqil munosabatini bildirishi talab etiladi (mavzudan kelib chiqib, ayrim hollarda 3-bobni paragraflarga ajratmaslik ham mumkin).

Malakaviy ishning **xulosa** qismida mavzuni o'rganish davomida talaba tomonidan shakllantirilgan xulosalar bayon qilinadi. Amalga oshirilgan tahlil jarayonida chiqarilgan xulosalar aks ettiriladi. Mavzuga oid zamonaviy asarlarda bayon etilgan tadqiq etilayotgan mavzuni takomillashtirish yuzasidan xulosalar keltiriladi. O'zgarishlar

dinamikasini hisobga olgan holda, kuzatilgan asosiy an'analar to'g'risida talabning shaxsiy munosabati bildiriladi, va talabning istagi bo'yicha takliflar beriladi.

BMIning hajmi 12-14 ming so'z darajasida belgilanadi. BMIda keltirilgan chizmalarning shakli, shartli belgilar, shrift va masshtablar amaldagi standart talablariga qat'iy muvofiq kelishi zarur.

Kafedraning tavsiyasiga binoan BMI chet tillarining birida bajarilishi mumkin. Chet tilda bajarilgan ishga davlat tilidagi annotatsiya ilova etiladi va himoya vaqtida tarjima ta'minlanadi.

BMI qoida tariqasida, standart varaqda 1,5 qator oraliq'ida yozilishi, har bir bet hoshiyasi: yuqoridan, pastdan va o'ngdan 2 sm, chapdan 3 sm bo'lishi, xatboshi besh belgiga teng va bir xilda bo'lishi lozim.

BMI matni «Times New Roman» 14 o'lchamli shriftida Misrosoft Word matn redaktoridan foydalanilgan holda bajarilishi belgilangan.

Malakaviy ishning har bir bobiga muvofiq asoslar, qarorlar va xulosalar bilan yoritiladi. Malakaviy ishda, ilgari bajarilgan mustaqil ishlarning natijalari yoki boshqa mualliflarning (ilmiy ma'ruzalar va maqolalari, hisob-grafika ishlari, kurs ishlari va loyihalaridan foydalanish bilan bunda foydalangan har bir manba havola (snoska) shaklida ko'rsatilishi shart) ishlari aks ettirilishi yoki ulardan foydalanish mumkin.

Davlat arboblari, xorijiy olimlar va umuman, barcha iqtisodchi olimlar fikrlaridan iqtibos (tsitata) keltirilganda, manba aniq ko'rsatilishi talab qilinadi. Bunda, avval muallifning familiyasi, ismi, keyin asar nomi, asar turi (darslik, o'quv qo'llanma, to'plam yoki boshqa shu kabilar), chop etilgan joyi, nashriyot nomi, chop etilgan yili, asar jami necha varaqdan iborat ekanligi va keltirilgan fikr bu asarning nechanchi varag'ida berilganligi aniq ko'rsatiladi. Iqtibos matni qo'shtirnoq ichida beriladi, yakunida "havola" (snoska) belgisi qo'yiladi va varaq pastida manba ko'rsatiladi.

Masalan, quyidagi shaklda «Moliyaviy siyosatning eng asosiy xususiyati shundan iboratki, u mamlakat ishlab chiqaruvchi kuchlarining rivojlanishiga va iqtisodiy muvaffaqiyatlarga uzluksiz ravishda ta'sir ko'rsatib turishga yo'naltirilgan bo'lishi kerak»¹.

Davriy nashrlarda (jurnal, gazeta kabi) chop etilgan maqolalardan iqtibos keltirish ham yuqoridagiga o'xshash bo'lib, unda asar turi o'rniga, nashr turi bayon etiladi (... jurnali yoki ... gazetasi kabi), chop etilish joyi, sanasi va raqami ko'rsatiladi.

¹ Malikov T.S., Jalilov P.T. Byudjet – soliq siyosati. – T.: Sharq. 2011. - 472 b. 24 - bet.

Masalan, quyidagi shaklda “Soliq yukini, birinchi navbatda, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub’ektlaridan olinadigan soliq yukini sezilarli darajada kamaytirish belgilanmoqda. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub’ektlari uchun yagona soliq to’lovi stavkasi 6 foizdan 5 foizga tushirilishi rejalashtirilmoqda.”²

1-jadval

O‘zbekiston Respublikasida davlat byudjeti daromadlari tarkibida egri soliqlarning o‘rni³

t/b №	Variantlar Ko‘rsatkichlar	I	II	III	IV
1	Foyda yoki daromad, mln.so‘m	1,0	1,0	1,2	1,4
2	Soliq stavkasi, %	30	25	25	25
3	Soliq summasi, mln.so‘m	0,3	0,25	0,3	0,35
4	Soliq to‘lovchining ixtiyorida qolgan summa, mln.so‘m	0,7	0,75	0,9	1,5
5	Soliq to‘lovchi ega bo‘lgan qo‘shimcha mablag‘ summasi, mln.so‘m	-	0,05	0,2	0,35
6	Byudjetga borib tushmagan mablag‘ summasi, mln.so‘m	-	0,05	-	-
7	Byudjetga ega bo‘lgan qo‘shimcha mablag‘ summasi, mln.so‘m	-	-	-	0,5

Ishda keltiriluvchi jadvallar, diagrammalar, rasmlar kompyuterda tayyorlanib, printerda chop etilgan holda kiritilishi mumkin. Jadval tuzilganda avvalo, yuqorida, o‘ng tarafda, chetda jadvalning raqami keltiriladi. Jadvallar malakaviy ish boshidan oxirigacha, birdan boshlab tartib bilan, arab raqamlarida (1-jadval, 2-jadval ... shaklida) raqamlanadi. Jadval raqamidan bir qator pastda, matn o‘rtasida jadvalning nomi keltiriladi. Jadvallar, albatta, nomlanishi shart, nomsiz jadvallarni ishga kiritilishiga yo‘l qo‘yilmaydi. Jadval nomi yakunida “havola” (snoska) beriladi (jadval kompyuterda, WORD dasturida tayyorlansa, dastur menyusining “Vstavka/ssilka/snoska” bo‘limida qo‘-

² Karimov I.A. 2012 yil vatanimiz taraqqiyotini yangi bosqichga ko‘taradigan yil bo‘ladi. – T.: O‘zbekiston. 2012. – 36 b.

³ Malikov T.S., Jalilov P.T. Byudjet – soliq siyosati. – T.: Sharq. 2011. - 472 b. 324 - bet.

yish mumkin). Bunda jadval ma'lumotlari manbasi aniq ko'rsatiladi. Manba ko'rsatilganda, avval muallifning familiyasi, ismi, keyin asar nomi, asar turi (darslik, o'quv qo'llanma, to'plam yoki boshqa shu kabilar), chop etilgan joyi, nashriyot nomi, chop etilgan yili, asar jami necha varaqdan iborat ekanligi va mazkur jadval bu asarning nechanchi varag'ida berilganligi aniq ko'rsatiladi. Masalan, yuqoridagi shaklda.

Jadval muayyan manbadan olinmay, balki bir qancha ma'lumotlar tahlili natijasida shakllantirilsa, bunda manba sifa-tida "muallifning tadqiqotlari natijasida "....." tahlili asosida shakllantirildi" deb yoziladi va qaysi ma'lumotlar tahlil qilinganligi ko'rsatiladi. Jadval internet saytlari ma'lumot-laridan olingan bo'lsa, sayt sahifasiga havola aniq ko'rsatiladi. Masalan, quyidagi shaklda: <http://mf.uz/index.php?go=Announcements&in=cat&id=2>. Malakaviy ish matnida rasmlar yoki diagrammalar keltirilganda ham yuqoridagi kabi rasmiylashtiriladi. Rasm nomi yakunida xam "havola" keltiriladi va manbasi ko'rsatiladi.

Jadval (diagramma, rasm) keltirishdan maqsad, matnda bayon qilingan fikrlarni asoslash bo'lishi kerak. Har bir jadval (diagramma, rasm) ma'lumotlari, albatta, tahlil qilinishi talab etiladi. Tahlil natijalariga asoslangan holda tegishli xulosalar shakllantiriladi. Malakaviy ish matnida bir nechta jadval (diagramma, rasm)larni ketma-ket berilishiga yo'l qo'yilmaydi, har bir jadval (diagramma, rasm)dan keyin matn shaklida uning tahlili keltirilishi shart.

Jadvallar va rasmlar manbalari havola shaklida berilganda, varaqning quyi qismida, malakaviy ish matnining pastida beriladi. Matndan keyin varaqning o'rtasigacha chiziq chizish va chiziq pastiga manbani yozish tavsiya etiladi. Bunda manba malakaviy ish matniga nisbatan kichikroq yozuv bilan yoziladi. Varaq pastida 2 sm joy qoldirish tavsiya etilgan. Manba yozilganda ham mana shu joyni bo'sh qoldirish, manbani uning tepasiga yozish talab qilinadi, ya'ni manba ko'rsatilganda varaqning eng pastki qismigacha yozish taqiqlanadi.

Bitiruv malakaviy ishi yakunida foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati keltiriladi. Bunda talaba malakaviy ishni yozish mobaynida haqiqatda foydalanilgan adabiyotlarni ko'rsatishi talab etiladi. Ish matnida iqtibos (tsitata)lar keltirilgan yoki havola (snoska)lar berilgan adabiyotlarning barchasi foydalanilgan adabiyotlar ro'yxatiga kiritilishiga alohida e'tibor qaratish zarur. Malakaviy ishni bajarish jarayonida foydalanilgan adabiyotlar ro'yxatini tuzishning metodologik asosi bo'lib quyidagi manbalarni keltirish mumkin. Jumladan:

- O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi;
- O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmonlari va Qarorlari;
- O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi Qarorlari va boshqa huquqiy-me'yoriy hujjatlar;
- O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlari va ma'ruzalari (yuqoridagilarning barchasini ro'yxat boshida ketma-ket keltirish tavsiya etiladi);
- Kitob va turkum nashrlari (Adabiyotlar ro'yxatida mualliflarni familiyasi ketma-ket berish tavsiya etiladi);
- Jurnal va gazetalardagi maqolalarga havolalari;
- Statistika va hisobot materiallarini keltirish mumkin.
- Xorijiy ilmiy nashrlar va internet saytlari;
- (ilova shaklida ham keltirish mumkin)

O'zbekiston iqtisodchi olimlarining asarlari, xorijiy olimlar asarlari, davriy nashrlarda chop etilgan ilmiy ishlar ham ro'yxatga kiritiladi. Bunda avvalo muallif nasl-nomasi, keyin asar nomi, asar turi (darslik, o'quv qo'llanmasi yoki boshqa turdagi asar) chop etilgan joyi va sanasi, asar jami necha varaqdan iborat ekanligi bayon etiladi. Ishshni yozish jarayonida talaba oxirgi 5-10 yil ichida bosmadan chiqqan adabiyotlardan foydalanishi tavsiya etiladi.

Masalan:

1. Polyak G.B. Finansi i kredit. Uchebnik.– M.: Vloters Kluver, 2010 g. – 800 str.

Mazkur qo'llanmani 9 – ilovasida adabiyotlar ro'yxatining namunaviy shakli berilgan.

IV. BITIRUV MALAKAVIY ISHINING DASTLABKI HIMOYASI

Bitiruvchi talabalarni bitiruv malakaviy ishini dastlabki himoya qilish jarayoni ikki bosqichda amalga oshiriladi.

Dastlabki himoyani birinchi bosqichi 4 kursning 1 semestr yakundarida o'tqazilib, unda talaba tomonidan quyidagi ma'lumotlarni dastlabki himoya komissiya a'zolariga taqdim etishi talab qilinadi. Jumladan:

- ilmiy rahbar tomonidan tasdiqlangan bitiruv malakaviy ishi rejasi;

– bitiruv malakaviy ishining kirish qismi (mavzuni dolzarbligi, izlanishning maqsadi va vazifalari, izlanish ob’ekti, ishning predmeti va ma’lumot bazasi) aks ettiriladi;

– bitiruv malakaviy ishining 1 – bobini har bir paragrafi bo’yicha mavzuning nazariy-huquqiy asoslari bayon etiladi;

– bitiruv malakaviy ishini yozish jarayonida foydalaniladigan adabiyotlar ro’yxati taqdim etadilar.

Dastlabki himoyaning ikkinchi bosqichida talaba tomonidan quyidagi ma’lumotlar taqdim etiladi:

– talabani bitiruv oldi amaliyoti davrida amaliyot bazasining barcha ma’lumotlari bo’yicha bitiruv malakaviy ishining tahlil etilganlik darajasi asosida ishning 2-bobi dastlabki himoya komissiyasi a’zolariga bayon etiladi;

– bitiruv malakaviy ishining 3-bobi (ishning 2-bobi ya’ni, tahliliy qismidan kelib chiqib, mavzuni takomillashtirishga qaratiladi) taqdim etiladi;

– bitiruv malakaviy ishining xulosa qismi ko’rsatib beriladi.

V. BITIRUV MALAKAVIY ISHI HIMOYASI

Belgilangan tartibda rasmiylashtirilgan malakaviy ish talaba tomonidan rahbarga takdim etiladi. Rahbar, malakaviy ish bilan tanishib chiqib, talab darajasida bajarilganligiga ishonch bildirgandan so’ng, ishni o’z taqrizi bilan birga kafedra mudiriga taqdim etadi. Taqrizda talabanning faolligi, qabul qilingan qarorlardagi yangiliklar va malakaviy ishning boshqa ijobiy tomonlari tavsiflanadi. Kafedra mudiri, taqdim etilgan materiallar asosida, malakaviy ishni talaba tomonidan DAKda himoya qilishga kiritish haqida qaror qabul qiladi. Agar, kafedra mudiri talabanning malakaviy ishini himoyaga kiritish mumkin emas deb hisoblasa, masala kafedra majlisida, rahbar ishtirokida muhokama etiladi. Bu holatda kafedra majlisining bayonnomasi fakultet dekani tomonidan tasdiq uchun rektorga takdim etiladi.

Himoyaga kiritilgan malakaviy ish taqrizga yuboriladi.

Taqrizchilar tarkibi bitiruvchilarni iste’mol qiluvchi soha mutaxassislari safidan tanlanadi. Moliya vazirligining hududiy boshqarma va bo’limlari hamda boshqa moliya tashkilotlari mutaxassislari taqrizchi sifatida tanlanadi. Taqrizchilar sifatida turdosh oliy o’quv yurtlarining professor va o’qituvchilari ham jalb etilishi mumkin.

Taqriz olingandan so'ng, kafedrada tuziladigan bitiruv malakaviy ishining dastlabki himoyasi bo'yicha Attestatsiya hay'ati oldida malakaviy ishlarning dastlabki himoyasi o'tkaziladi. Dastlabki himoyada ijobiy baholangan bitiruv malakaviy ishlari ro'yxati fakultet dekaniga taqdim etiladi.

Fakultet dekani malakaviy ishni taqriz bilan himoya uchun DAK-ga yuboradi. Dekanat tomonidan kafedra bilan kelishilgan holda bitiruv malakaviy ishlarini himoya qilish reja jadvali ishlab chiqiladi. Uzrli sabab bilan bitiruv malakaviy ishini belgilangan muddatda himoya qilolmagan talabalarga rektorning qarori bilan, Davlat attestatsiya komissiyasining ishi yakunlanishiga qadar, boshqa muddatlarda himoya qilishga ruxsat beriladi.

Bitiruv malakaviy ishini himoya qilish tartibi O'zbekiston Respublikasi oliy o'quv yurtlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to'g'risidagi Nizom asosida amalga oshiriladi.

Bitiruv malakaviy ishlarini baholash mezonlari kafedra tomonidan tayyorlanadi, Davlat attestatsiya komissiyalarining raislari ishtirokida muhokama qilinadi va oliy o'quv yurti ilmiy kengashi tomonidan tasdiqlanadi. Baholash mezonlarida bitiruv malakaviy ishi mavzusida ommaviy axborot vositalarida ilmiy maqolalarini chop etgan talabalarini rag'batlantirish ko'zda tutiladi.

Bitiruv malakaviy ishlari himoyasi davlat attestatsiya komissiyalarining ochiq majlislarida, a'zolarining uchdan ikki qismi ishtirok etgan holda o'tkaziladi.

Davlat attestatsiya komissiyalari institut rahbariyati va ilmiy-pedagogik kadrlari tarkibidan (attestatsiya komissiyasi tarkibining 50% dan ortiq bo'lmagan) va boshqa taklif etiladigan muassasalar vakillaridan – mazkur soha kadrlarini iste'molchilari bo'lmish korxonalar, tashkilot va muassasalarning etuk mutaxassislari, turdosh oliy o'quv yurtlarining etakchi professor-o'qituvchi va ilmiy xodimlari, muvofiq sohalar va O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi tizimidagi olimlardan shakllantiriladi.

Yakuniy Davlat attestatsiyasiga kiritilgan barcha turdagi attestatsiya sinovlarining natijalari o'zlashtirish ko'rsatkichlari (%ga nisbatan) bilan aniqlanadi va attestatsiya komissiyasining majlis bayoni belgilangan tartibda rasmiylashtirilgandan so'ng shu kunning o'zida e'lon qilinadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining "Me'yoriy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 1998 yil 31 dekabr

362-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi oliy o'quv yurtlari bitiruvchilarining yakuniy Davlat attestatsiyasi to'g'risidagi Nizom" va O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus maxsus ta'lim vazirligining 2010 yil 9 iyundagi 255-son buyrug'i bilan yangi tahrirdagi "Institutda bakalavrlarning bitiruv malakaviy ish (BMI)ini bajarishga qo'yiladigan talablar" va mazkur qo'llanma Toshkent moliya instituti talabalari uchun bitiruv malakaviy ishini yozish va himoya qilish jarayonini tartibga soluvchi asosiy me'yoriy hujjat hisoblanadi. Bitiruv malakaviy ishlarini tayyorlash va himoya qilish jarayonida ushbu hujjatlarda ko'rsatilmagan boshqa hujjatlarni talab qilish, boshqa cheklovlar yoki talablarga yo'l qo'yilmaydi.

BMI himoyadan so'ng (kamida 10 yil) oliy ta'lim muassasasida saqlanadi. Har xil sabablar bo'yicha BMI ni boshqa tashkilot yoki xodimlarga topshirish zaruriyati mavjud bo'lganda (tatbiq etish, tanlovlar va hakoza), ishdan nusxa olinadi (ishning asl nusxasi oliy o'quv yurtida qoldiriladi).

VI. BITIRUV MALAKAVIY ISHINI BAHOLASH MEZONI

O'zbekiston Respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 1998 yil 31 dekabr 362 – sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan “Oliy o'quv yurtlarida bakalavr bitiruv malakaviy ishini bajarishiga qo'yladigan talablar” Nizomidan kelib chiqib, talabaning o'zlashtirishi quyidagi mezonlarga asosan aniqlanadi:

Ball	Baho	Talabaning bilim darajasi
86-100	A'lo	Talaba tomonidan mustaqil xulosa va takliflar ishlab chiqilgan, ijodiy fikrlay olish, mustaqil mushohada yurita olish, olgan bilimlarini amalda qo'llay olish, mohiyatini tushunish, aytib bera olish, mustaqil tasavvurga ega bo'lish. YaDAK a'zolari savollariga 80-100% javob bera olish. Tadqiqot jarayonida aniqlangan muammolar bo'yicha aniq echimini taqdim etish. BMI yozilishi jarayonida olib borilgan nazariy va amaliy izlanishlar asosida maqola yoki tezis chop etilganligi hisobga olinadi.
71-85	Yaxshi	Talaba tomonidan olib borilgan izlanishlar asosida xulosa va takliflar ishlab chiqilgan. Mustaqil mushohada yurita olish, olgan bilimlarini amalda qo'llay olish, mohiyatini tushunish, bilish, aytib berish va mustaqil tasavvurga ega bo'lish. YaDAK a'zolari savollariga 60-90% javob bera olish.
55-70	Qoniqarli	Talaba tomonidan tanlangan mavzu bo'yicha olib borilgan tadqiqot natijalarini bayon qila olish, mohiyatini tushunish, bilish, aytib bera olish, tasavvurga ega bo'lish. Olib borilgan izlanishlar asosida xulosaga ega bo'lish. YaDAK a'zolari savollariga 30-60% javob bera olish.
0-54	Qoniqarsiz	Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik, tanlangan mavzuni bilmaslik, tushunmaslik. Yoki BMI ishida ko'chirmachilikka yo'l qo'yilishi. YaDAK a'zolari savollariga 25% va undan kamiga javob berishi.

Saralash bali 55 ballni tashkil qiladi.

VII. BITIRUV MALAKAVIY ISHINI TAYYORLASH VA XIMOYA QILISH GRAFIGI

№	muddati	Bajariladigan ishlar
1.	Sentyabr	Bitiruv malakaviy ishi mavzularini talabalarga taqdim etish. Talabalar tomonidan BMI mavzusini tanlash, tanlangan mavzu biriktirilishi to'g'risida ariza yozish.
2.	Oktyabr	BMI ni yozish uchun kafedra tomonidan rahbarlar biriktiriladi. Buyruq loyhasi tayyorlanadi.
3.	Noyabr - dekabr	Talaba rahbardan BMI rejasini tasdiqlatadi va ushbu reja bo'yicha BMI yozilishi bo'yicha topshiriq oladi. BMIning nazariy materiallari yig'iladi, o'rganib chiqiladi. BMI nazariy qismi bo'yicha tezis yoki maqolalar chop etiladi.
4.	Dekabr ikkinchi yarmi -Yanvar	BMIning birinchi dastlabki himoyasi, 1chi bob (ishning nazariy qismi) himoyasi.
5.	Fevral - Mart	Bitiruv malakaviy amaliyoti joylaridan 2chi bobga tegishli bo'lgan materiallarni yig'ish va o'rganib chiqish. Ularni tahlilini o'tqazish. Va 2 chi bobni yozish.
6.	Aprel	O'tqazilgan nazariy va amaliy tadqiqotlar natijasida 3chi bobni va xulosalarni shakllantirish. 1,2,3chi boblarni, xulosa, kirish va adabiyotlar ruyxatini yozib tugatish. BMIning ilmiy rahbarga taqriz yozilishi uchun topshirish.
7.	Fevral, Mart, Aprel	BMIning yozilishi jarayonida olib borilgan nazariy va amaliy tadqiqotlar asosida shakllantirilgan xulosalar bo'yicha tezis yoki maqolalar chop etiladi.
8.	Aprel oyining ikkinchi yarmi - May oyining birinchi yarmi	BMIning ikkinchi yakuniy dastlabki himoyasi (ishning 95-100% taqdim etiladi). BMI bo'yicha tashqi taqrizni olish. BMI himoyasiga prezentatsiya tayyorlash.
9.	May (BMI himoyasi kunidan kamida bir hafta oldin)	BMIning kafedra mudiri va fakultet dekaniga taqdim etish. BMIning muqova(pereplyot) qilish. BMI himoyasi ma'ruzasini tayyorlash.
10.	May oyining ikkinchi yarmi – iyun oylarida	BMI himoyasi

ILOVALAR

1-ilova.

Oliy ta'limning bakalavriat bosqichi 5340600 – “Moliya” yo'nalishi bo'yicha bitiruvchi talabalarniig bitiruv-malakaviy ishi mavzularining

NAMUNAVIY RO'YXATI

1. Aholi jamg'armalarini tijorat banklariga jalb qilishning ob'ektiv zarurligi
2. Aholini ijtimoiy ximoyalashda maxalliy byudjetlarning tutgan o'rni
3. Aholini ijtimoiy himoya qilishda byudjetdan tashqari fondlarning o'rni va ahamiyati
4. Aholini ijtimoiy himoyalash tadbirlarini amalga oshirishda byudjetdan tashqari fondlarning ahamiyatini oshirish masalalari
5. Aholini ijtimoiy himoyalash xarajatlarini moliyalashtirishda davlat byudjeti mablag'laridan foydalanish masalalari
6. Bank nazoratini mamlakat iqtisodiyotini yuksaltirishdagi o'rni
7. Banklarning moliya bozoridagi investitsiya faoliyatini rivojlantirish istiqbollari
8. Byudjet daromadlari shakllanishiga soliq imtiyozlarining ta'siri
9. Byudjet daromadlarini maksimallashtirida to'g'ri soliqlarning tutgan o'rni oshirish masalalari.
10. Byudjet jarayonini amalga oshirishda Moliya vazirligini ahamiyatini oshirish masalalari
11. Byudjet mablag'laridan maqsadli foydalanish ustidan nazoratni tashkil etish masalalari
12. Byudjet mablag'laridan maqsadli foydalanishni nazorat qilishda G'aznachilik organlari mas'uliyatini oshirish masalalari
13. Byudjet mablag'laridan foydalanishda davlat nazoratini ta'minlash yo'llari
14. Byudjet muassasalalarini byudjetdan tashqari mablag'lar hisobidan moliyalashtirishni takomillashtirish yo'nalishlari
15. Byudjet tashkilotlari mablag'laridan oqilona foydalanish va uning moliyaviy nazoratini mustahkamlash yo'nalishlari
16. Byudjet tashkilotlari mablag'laridan foydalanishni takomillashtirish masalalari
17. Byudjet tashkilotlari moliyasini samarali tashkil etish va

- boshqarish masalalari
18. Byudjet tashkilotlari xarajatlarini smeta asosida moliyalashtirishni takomillashtirish masalalari
 19. Byudjet tashkilotlarini moliyaviy mablag' bilan ta'minlashda moliyaviy nazoratni takomillashtirish masalalari
 20. Byudjet tizimida mahalliy byujetlarning daromadlaridan samarali foydalanishni takomillashtirish
 21. Byudjet tizimida mahalliy byujetlarning o'рни va ular taraqqiyotining hozirgi zamon muammolari
 22. Byudjetdan tashqari maqsadli fondlarning davlat byudjetidagi ahamiyatini oshirish masalalari
 23. Byudjetdan tashqari fondlarni tashkil etishda xorij tajribalaridan foydalanish samaradorligi
 24. Byudjetdan tashqari fondlarning moliyaviy nazoratini tartibga solish masalalari
 25. G'aznachilik tizimida byudjetlararo munosabatlarni tashkil etish va boshqarishni takomillashtirish masalalari
 26. G'aznachilik tizimida narxlar monitoringini moliyaviy nazorat samaradorligini oshirishdagi ahamiyati
 27. G'aznachilik tizimini takomillashtirishning xorij tajribasi va O'zbekiston Respublikasida qo'llash imkoniyati
 28. Globallashuv jarayonida xalqaro moliya munosabatlarining hozirgi zamon muammolari
 29. Globallashuv jarayonidagi davlat byudjeti barqarorligini ta'minlash muammolari va ularni bartaraf etish masalalari
 30. Globallashuv sharoitida aholini ijtimoiy himoyalash tizimini takomillashtirish yo'nalishlari
 31. Davlat byudjeti daromadlari va ularni oshirish istiqbollari
 32. Davlat byudjeti daromadlari va xarajatlarini muvofiqlashtirishning samarali yo'nalishlari
 33. Davlat byudjeti daromadlari ijrosini ta'minlashda soliq nazoratining ahamiyati
 34. Davlat byudjeti daromadlari tarkibida umumdavlat soliqlari ulushini ko'paytirish istiqbollari
 35. Davlat byudjeti daromadlarida egri soliqlarni o'рни va ularni undirish mexanizmlarini takomillashtirish masalalari
 36. Davlat byudjeti daromadlarini oshirishda jahon amaliyoti va ularni O'zbekiston Respublikasida qo'llash istiqbollari
 37. Davlat byudjeti daromadlarini shakllantirishda moliyaviy

- nazoratni samarali tashkil etish istiqbollari
38. Davlat byudjeti daromadlarini shakllantirishning samarali yo'llari
 39. Davlat byudjeti daromadlarining byudjetlar o'rtasida taqsimlanishini takomillashtirish masalalari
 40. Davlat byudjeti ijrosida G'aznachilik tizimining o'rni va ahamiyati
 41. Davlat byudjeti mablag'laridan samarali foydalanish masalalari
 42. Davlat byudjeti mablag'larini boshqarishda g'aznachilik tizimining ahamiyati
 43. Davlat byudjeti xarajatlarini samarali ishlatilishida Nazorat taftish Bosh boshqarmasining roli
 44. Davlat byudjetida soliq tizimining o'rni, xorijiy tajribasi va uni O'zbekiston Respublikasida qo'llash imkoniyatlari
 45. Davlat byudjetini shakllanishida soliq tizimining roli va ahamiyati
 46. Davlat byudjetining g'azna ijrosi tizimini mustaxkamlashda mahalliy byudjetlar nazoratini tashkil etishdagi ahamiyati
 47. Davlat byudjetining g'aznachilik ijrosi sharoitida ijtimoiy sohalarda byudjet mablag'laridan maqsadli foydalanishni tashkil etish yo'nalishlari
 48. Davlat byudjetining daromadlari shakllanishini samarali tashkil etish masalalari
 49. Davlat byudjetining soliqsiz daromadlari va ularni ko'paytirishda xorij tajribasi
 50. Davlat investitsiya siyosatini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari
 51. Davlat qarzlari boshqarish masalalari
 52. Davlat moliyaviy mablag'laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning ahamiyatini oshirish masalalari
 53. Davlat moliyaviy nazoratining mohiyati, shakllari va ular taraqqiyotining hozirgi davr muammolari
 54. Davlat moliyasini boshqarishda byudjet mablag'laridan samarali foydalanish istiqbollari
 55. Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazoratning ahamiyati
 56. Davlat moliyasini samarali tashkil etish va boshqarishni takomillashtirishda xorij tajribasining o'rni
 57. Davlat xaridi va uni takomillashtirish masalalari
 58. Davlatning byudjetdan tashqari maqsadli fondlari moliyaviy resurslaridan foydalanishni samarali tashkil etish yo'llari
 59. Davlatning fiskal siyosati va uning moliyaviy barqarorlikka ta'siri

60. Jahon moliya bozorlari orqali O'zbekiston iqtisodiyotiga investitsiyalarni jalb qilish masalalari
61. Jismoniy shaxslardan olinadigan soliqlarni byudjetga undirish tartiblarini takomillashtirish masalalari
62. Zamonaviy moliyaviy siyosatda natijaviylikka yo'naltirilgan byudjetlashtirish amaliyoti va uni O'zbekistonda joriy etish masalalari
63. Ijtimoiy soha xarajatlarini byudjetdan moliyalashtirishni samaradorligini oshirish masalalari
64. Ijtimoiy fondlardan samarali foydalanish istiqbollari
65. Ijtimoiy xarajatlarini moliyalashtirishda davlat byudjeti mablag'larining roli
66. Ijtimoiy-madaniy sohalar faoliyatini moliyalashtirish masalalari
67. Iqtisodiyotni rivojlantirishda bojxona nazoratining ahamiyatini oshirish yo'llari
68. Iqtisodiyotni globalizatsiyalashuvi sharoitida davlat moliyasini boshqarishni modernizatsiyalash masalalari
69. Iqtisodiyotni diversifikatsiyalash sharoitida O'zbekiston Respublikasiga chet el investitsiyalarini jalb etishni takomillashtirish
70. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash jarayonida pul – kredit siyosatini asosiy yo'nalishlari
71. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida aholi pul jamg'armalarini oshirish istiqbollari
72. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida davlat byudjeti barqarorligini ta'minlash masalalari
73. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida Davlat moliyasini boshqarishda byudjet mablag'laridan samarali foydalanish istiqbollari
74. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishni takomillashtirish istiqbollari
75. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kichik biznes korxonalarini moliyalashtirish manbalarini takomillashtirish
76. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida korxonalar moliyaviy resurslaridan foydalanishni takomillashtirish yo'nalishlari
77. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida lizing munosabatlari rivojlanishining istiqbollari
78. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida maxalliy ishlab

chiqarishni rivojlantirishga soliq tizimining ta'siri

79. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida moliya bozoridagi muammolar va ularni hal etish masalalari
80. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida moliya tizimini takomillashtirish masalalari
81. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida Pensiya jamg'armasi faoliyatini samarali tashkil etish masalalari
82. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida sug'urta bozorini takomillashtirish istiqbollari
83. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida O'zbekiston Respublikasida byudjet-soliq nazoratini rivojlantirish yo'nalishlari
84. Iqtisodiyotni tartibga solishda korxonalar bankrotligini oldini olish va uni moliyaviy sog'lomlashtirish masalalari
85. Investitsion faoliyatni sug'urta yo'li bilan rag'batlantirishning amaliy masalalari
86. Investitsiya loyihalarini amalga oshirishda moliyaviy risklar va ularni samarali boshqarish yo'nalishlari
87. Ishlab chikarish korxonalari moliyaviy resurslarini boshqarish yo'llari
88. Ishlab chiqarishni rag'batlantirishda korxonalardan olinadigan foyda solig'ining ahamiyati va undirish mexanizmini takomillashtirish
89. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlari faoliyatiga xorijiy investitsiyalarni jalb etish masalalari
90. Kichik biznes korxonalari faoliyatini rivojlantirishda kredit tashkilotlarini o'rni va ahamiyati
91. Kichik biznes korxonalarida investitsiya faoliyatini moliyalashtirish masalalari
92. Kichik biznes sub'ektlari uchun imtiyozlar-iqtisodiyotning rivojlanishi garovi
93. Kichik biznes sub'ektlarida bozor infratuzilmalarini takomillashtirish yo'nalishlari
94. Kichik biznes sub'ektlarini rag'batlantirishda soliqlarning roli
95. Kichik biznes sub'ektlarini soliqqa tortish masalalari
96. Kichik biznesni moliyaviy qo'llab-quvvatlash davlat tadbirlarining samaradorligini oshirish yo'nalishlari
97. Kichik biznesni rivojlantirishda soliq mexanizmidan foydalanish xorij tajribasi va uni O'zbekistonda qo'llash istiqbollari
98. Korporativ moliyaviy nazoratni samarali tashkil etish masalalari

99. Korxonalar aylanma mablag'larni moliyalashtirish manbalarining o'ziga xos xususiyatlari
100. Korxonalar bankrotligini oldini olish va ular faoliyatini sog'lomlashtirish yo'nalishlari
101. Korxonalar daromadlarning shakllanishi va ularni ko'paytirish masalalari
102. Korxonalar moliyaviy menejmentini samarali tashkil etish istiqbollari
103. Korxonalar moliyaviy ta'minotida bank kreditining roli va uni boshqarish masalalari
104. Korxonalar moliyasida asosiy vositalarni baholash mexanizmini takomillashtirish masalalari
105. Korxonalar moliyasida qimmatli qog'ozlar bo'yicha kliring asosida hisoblashish tartibini takomillashtirishning jahon amaliyoti
106. Korxonalar moliyasida qimmatli qog'ozlarning investitsion jozibadorligini baholash yo'nalishlari
107. Korxonalar moliyasida moliyaviy risklarni kamaytirish yo'llari
108. Korxonalar moliyasida pul resurslarini samarali boshqarish yo'llari va pul oqimini prognozlashtirish
109. Korxonalar moliyasini nazorat qilish amaliyotini takomillashtirish masalalari
110. Korxonalar moliyasini nazorat qilish usullari va ularni samarali tashkil etish yo'llari
111. Korxonalar moliyasini samarali tashkil etishda korporativ boshqaruv mexanizmidan foydalanish istiqbollari
112. Korxonalar tomonidan to'lanadigan qo'shilgan qiymat solig'ining byudjet daromadlaridagi o'rni
113. Korxonalar faoliyatiga egri soliqlarning baholar barqarorligiga ta'sirini kamaytirish istiqbollari
114. Korxonalar faoliyatini rivojlantirishda kredit tashkilotlarini o'rni va ahamiyati.
115. Korxonalarda maxsulot ishlab chiqarish tannarxini aniqlash usullari va ularni kamaytirish yo'nalishlari
116. Korxonalarda moliyaviy rejalashtirish va moliyaviy boshqaruvdagi muammolarni bartaraf etish yo'llari
117. Korxonalarda moliyaviy rejalashtirishni takomillashtirish yo'llari
118. Korxonalarining moliyaviy resurslarini tashkil etish va samarali boshqarishni takomillashtirish masalalari

119. Korxonalarining rivojlanishida auditorlik nazoratining ahamiyati
120. Qimmatli qog'ozlar bozori faoliyati ustidan olib boriladigan moliyaviy nazoratning ahamiyati
121. Qishloq xo'jaligida tadbirkorlik taraqqiyotining moliyaviy muammolari
122. Qishloq ho'jaligi korxonalarini faoliyatini moliyaviy resurslar bilan ta'minlashning hozirgi davr muammolari
123. Qo'shilgan qiymat solig'ini undirish mexanizmini takomillashtirishning xorij tajribasi
124. Lizing munosabatlarining shakllanishi, rivojlanishi va iqtisodiy ahamiyati
125. Mamlakat iqtisodiyotiga chet el investitsiyalarini jalb qilishdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari
126. Mamlakat moliya tizimida uy xo'jaliklari moliyasining ahamiyati va uni rivojlantirish istiqbollari
127. Maxalliy byudjet – byudjet tizimining muhim bo'g'ini sifatida
128. Maxalliy byudjet daromadlarida soliqlar va yig'implarni samarali taqsimlanishini boshqarish masalalari
129. Maxalliy byudjetlardan ijtimoiy soha xarajatlarini samarali amalga oshirish masalalari
130. Maxalliy byudjetlarning davlat ijtimoiy siyosatidagi o'rnini oshirishda xorij tajribasi
131. Mahalliy byudjeti daromadlari tarkibida mahalliy soliqlar va yig'implar ulushini ko'paytirish istiqbollari
132. Mahalliy byudjetlar daromad manbalarini mustahkamlashda moliyaviy nazoratni tashkil etish masalalarining xorijiy amaliyoti.
133. Mahalliy byudjetlar daromadlari va xarajatlarini samarali boshqarish yo'llari
134. Mahalliy byudjetlar daromadlari shakllanishida mahalliy soliqlarning rolini oshirish yo'nalishlari
135. Mahalliy byudjetlar daromadlarini mustahkamlashda mahalliy soliqlarning o'rnini va ahamiyati
136. Mahalliy byudjetlar moliyaviy manbalarini mustahkamlashning jahon amaliyoti tajribalari va ularni qo'llash imkoniyatlari
137. Mahalliy byudjetlar xarajatlarini optimallashtirish masalalari
138. Mahalliy byudjetlar xarajatlarini samarali boshqarishda xorijiy amaliyoti va uni O'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari
139. Mahalliy byudjetlarning barqaror daromad bazasini mustahkamlash masalalari

140. Mahalliy byudjetlarning daromad va xarajatlarini tartibga solishni takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari
141. Mahalliy byudjetlarning daromadlari va xarajatlari tarkibi hamda ularni takomillashtirish
142. Mahalliy byudjetlarning daromadlari va xarajatlarini takomillashtirish masalalari
143. Mahalliy byudjetlarning daromadlarini oshirishda mahalliy soliqlarning rolini oshirish masalalari
144. Mahalliy soliqlar va yig'implarni undirish usullari va byudjetga to'lash mexanizmini takomillashtirish
145. Mahalliy soliqlar va yig'implarni undirishni takomillashtirish yo'nalishlari
146. Milliy iqtisodiyotning rivojlanishida xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning ustuvor yo'nalishlari
147. Moliya bozorida qimmatli qog'ozlar emissiyasi va uni samarali tashkil etish masalalari
148. Moliya nazoratining mamlakat iqtisodiyotini yuksaltirishdagi o'rni
149. Moliya tizimidagi muammolar, inqirozlar davrida moliyaviy resurslarni boshqarish yo'llari
150. Moliyaviy rejalashtirishning umumdavlat va hududiy darajalaridagi o'ziga xos xususiyatlari
151. Moliyaviy risklar va ularni boshqarish amaliyoti
152. Moliyaviy-iqtisodiy inqirozlarning xalqaro moliya munosabatlariga ta'siri
153. Monetar siyosatning boshqarish instrumentlarini takomillashtirish yo'nalishlari
154. Mustaqil nazoratning korxonalar moliyaviy barqarorligini oshirishdagi ahamiyati
155. Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirish masalalari
156. Respublika yo'l jamg'armasining faoliyatini tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari
157. Rivojlanayotgan davlatlarning davlat moliyasini boshqarish yo'llari va ularni O'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari
158. Rivojlangan davlatlar soliq tizimi va uni O'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari.
159. Soliq nazoratini mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishdagi ahamiyati
160. Soliq siyosati va uni takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari

161. Soliq siyosatini erkinlashtirishda to'g'ri soliqlarni undirish mexanizmini takomillashtirish
162. Soliqlarni byudjetlararo taqsimlash mexanizmini takomillashtirish
163. Soliqlarning byudjet daromadlarini tashkil qilishdagi o'rni va ahamiyati
164. Sug'urta kompaniyalari moliyasini samarali tashkil etish va boshqarish istiqbollari
165. Sug'urta sohasidagi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari
166. Sug'urta tashkilotining xarajatlari va ularni optimallashtirish yo'llari
167. Sug'urta tashkilotlarini moliyaviy resurslaridan samarali foydalanish masalalari
168. Sug'urtada vositachilik faoliyatini rivojlantirish masalalari
169. Ta'lim sohasini moliyalashtirishda Maktab ta'limini rivojlantirish jamg'armasi faoliyatini kuchaytirish istiqbollari
170. Tijorat banklari kredit portfelini moliyaviy nazorat qilish masalalari
171. Tijorat banklarini O'zbekiston valyuta bozoridagi tutgan o'rni
172. Tijorat banklarining investitsion faolligini oshirish yo'llari
173. To'g'ri soliqlar va ularning iqtisodiyotda tutgan o'rni
174. To'g'ri soliqlar va ularning ishlab chiqarish samaradorligiga ta'siri
175. To'g'ri soliqlarning davlat byudjetidagi ahamiyati va roli
176. O'zbekiston iqtisodiyotiga xorijiy investitsiyalarni jalb etish va ularni moliyaviy ta'minlashni rivojlantirish yo'nalishlari
177. O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishda xalqaro moliya munosabatlarining rolini oshirish
178. O'zbekiston Respublikasi byudjet tizimida mahalliy byudjetlarning o'rni va ular taraqqiyotining hozirgi davr xususiyatlari
179. O'zbekiston Respublikasi Davlat byudjetining daromadlarini o'rta muddatli rejalashtirish takomillashtirish masallarini
180. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot tarmoqlariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish imkoniyatlari
181. O'zbekiston Respublikasi moliya tizimining o'ziga xos xususiyatlari, va uni samarali tashkil etish masalalari
182. O'zbekiston Respublikasi sug'urta xizmatlari bozori uning rivojlanish shakllari va yo'llari
183. O'zbekiston Respublikasi tiklanish va taraqqiyot jamg'armasining faoliyatini tashkil etishning o'ziga xos

xususiyatlari

184. O'zbekiston Respublikasida kichik biznes sub'ektlari faoliyatini moliya-kredit mexanizmi orqali tartibga solish yo'llari
185. O'zbekiston Respublikasida kichik biznes sub'ektlarini qo'llab-quvvatlash mexanizmi va uni takomillashtirish masalalari
186. O'zbekiston Respublikasida moliya bozori faoliyatini takomillashtirish masalalari
187. O'zbekiston Respublikasida pensiya jamg'armasi mablag'larini sarflanishini takomillashtirish masalalari
188. O'zbekiston Respublikasida pensiya tizimini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari
189. O'zbekiston Respublikasida soliq tizimini takomillashtirishning ustivor yo'nalishlari
190. O'zbekiston Respublikasida xalqaro lizing operatsiyalaridan foydalanishning afzalliklari
191. O'zbekiston Respublikasining investitsiya muhiti va uning jozibadorligi.
192. O'zbekiston Respublikasining investitsiya siyosati va uning ustuvor yo'nalishlari
193. O'zbekiston Respublikasining sug'urta tizimi va uni takomillashtirish istiqbollari
194. O'zbekiston Respublikasining xalqaro moliyaviy institutlar bilan o'zaro aloqalarini takomillashtirish yo'llari
195. O'zbekiston sug'urta bozori rivojlanishining mintaqaviy muammolari
196. O'zbekistonda agrosug'urtaning zamonaviy holati va rivojlantirish istiqbollari
197. O'zbekistonda byudjet tizimi va byudjet munosabatlarini takomillashtirish masalalari
198. O'zbekistonda jozibador investitsiya muhitini shakllantirish va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish yo'nalishlari
199. O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmi
200. Umumdavlat soliqlarini mahalliy byudjetlar o'rtasida taqsimlash zarurligi
201. Umumlashtirilgan Davlat byudjeti daromadlarini rejalashtirish masalalari
202. Fermer xo'jaliklari faoliyatini moliyalashtirishda banklarning kredit rusurslaridan foydalanish imkoniyatlari

203. Xalq ta'lim muassasalari faoliyatini moliyalashtirish mexanizmi va uni takomillashtirish yo'nalishlari
204. Xalq ta'lim muassasalarini moliyalashtirishni ustivor yo'nalishlari
205. Xalq ta'limi tizimini isloh qilishni moliyaviy ta'minlash masalalari
206. Xalq ta'limini moliyalashtirishda mahalliy byudjetlar daromadlaridan foydalanish imkoniyatlari
207. Xalqaro moliya munosabatlarida O'zbekistonning tashqi iqtisodiy faoliyatini takomillashtirish istiqbollari
208. Xalqaro moliya munosabatlarida xalqaro iqtisodiy integratsiyaning mamlakatlar iqtisodiyotini rivojlantirishdagi rolini kuchaytirish masalalari
209. Xalqaro moliya munosabatlarida xalqaro savdo operatsiyalari va uni moliyalashtirish istiqbollari
210. Xorijiy investitsiyalar – milliy iqtisodiyotni moliyalashtirish manbai sifatida
211. Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar moliyaviy resurslarini shakllanishining o'ziga xos xususiyatlari
212. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning Osiyo yo'lbarlari mamlakatlari tajribasi va uni O'zbekistonga tadbiq etish istiqbollari
213. Xududlar moliyaviy saloxiyatini oshirishda moliya bo'limlarning axamiyatini oshirish masalalari
214. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlari faoliyatida biznes-rejaning ahamiyati
215. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarni bankrot bo'lish sabablari va ularni bankrotlikdan chiqarish chora-tadbirlari
216. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning moliyaviy barqarorligini ta'minlash yo'llari
217. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning moliyaviy resurslarini shakllantirish masalalari
218. Halqaro lizing munosabatlarini tashkil qilish va takomillashtirish masalalari
219. Hududiy iqtisodiyot va mahalliy byudjetlarni rivojlantirish strategiyasi
220. Hududlarni rivojlanishida xorijiy investitsiyalarning tutgan o'rni
221. Hududlarning moliyaviy resurslari va ulardan foydalanish samaradorligini oshirish yo'llari
222. Egri soliqlarning byudjet daromadlarini shakllantirishdagi

ahamiyatining xorij tajribasi va uni O'zbekistonda qo'llash
istiqbollari

2-ilova

Toshkent moliya instituti Moliya-iqtisod
fakulteti “Moliya” kafedrası mudiri, dots.
K.U. Sharifxodjaevaga
IV kurs _____-guruhi talabasi

_____tomonidan

A r i z a

Menga bitiruv malakaviy ishi yozish uchun 5340600 – “Moliya”
ta’lim yo’nalishiga mos bo’lgan (№ __) « _____

_____»

mavzusini o’z xohishim bilan olib, tanishib, o’rganganligimni
inobatga olib, ushbu mavzuni biriktirib berishingizni so’rayman.

f.i.sh. _____ *shaxsiy imzo* _____

Mavzularni tarqatishga masul

f.i.sh. _____ *imzo* _____

“Tasdiqlayman”
Kafedra mudiri
dots. K. Sharifxodjaeva
_____ “ ___ ” _____ 2013 y.

Toshkent moliya institut “Moliya” kafedrası “Moliya” ta’lim yo’nalishi
bo’yicha bajariladigan

BITIRUV MALAKAVIY ISH
TOPSHIRIG’I

1. _____ guruhi talabasi _____ ning
(familiyasi, ismi-sharifi)

« _____

_____ » mavzusidagi bitiruv malakaviy ishi institut rektorining 2013 yil __ _____ dagi “ ___ ” - sonli buyrug’i bilan tasdiqlangan.

2. Bitiruv malakaviy ishini dastlabki himoyaga topshirish muddati

3. Bitiruv malakaviy ishini bajarish yuzasidan talab etiladigan ma’lumotlar

4. Bitiruv malakaviy ishining kirish, boblari va xulosalarini bajarish yuzasidan bajariladigan masalalar _____

5. Ishlab chiqilishi belgilangan jadvallar (soni va nomlari keltirilsin)

Topshiriq berilgan sana _____

Ilmiy rahbar (imzo) _____
(familiyasi, ismi-sharifi, ilmiy darajasi va ilmiy unvoni)

Topshiriqni olgan talaba _____
(familiyasi, ismi-sharifi, sana va imzo)

Bitiruv malakaviy ishining titul varag'i
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA
MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI (14 shrift)

TOSHKENT MOLIYA INSTITUTI (14 shrift)

MOLIYAVIY MENEJMENT FAKULTETI (14 shrift)

“MENEJMENT VA MARKETING” KAFEDRASI (14 shrift)

SAIDOV SANJAR OBIDOVICH (14 shrift)

«KORXONALARDA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI
TA'MINLASHDA RISKLARNI BOSHQARISH» (16 shrift)

«HIMOYAGA RUXSAT ETILDI»

«Moliya»
kafedra mudiri

(Imzosi) _____ ilmiy unvoni, darajasi, F.I.Sh.
« _____ » _____ 201 _____

Bitiruvchi : 5340600-“Moliya”- ta'lim yunalishi
4 -kurs talabasi

(Talabaning familiyasi,
ismi-sharifi (to'liq))
(Talabaning shaxsiy imzosi)

Ilmiy rahbar: _____
ilmiy unvoni, darajasi,
F.I.Sh.

4-ilovaning ikkinchi beti.

Men, _____ ushbu BMIning mustaqil bajardim,

Talabani F.I.Sh.

ko'chirmachilik holati yo'qligiga javob beraman. Ko'chirmachilikka yo'l qo'ygan holatimda BMI kafedra mudiri taqdimnomasiga asosan rektor buyrug'i bilan bekor qilinishi va "qoniqarsiz" baho qo'yilishini bilaman.

Talabani F.I.Sh. va imzosi, sana

TOSHKENT MOLIYA INSTITUTI

“Moliya” kafedrası

“ _____ ” _____ 2013 yil

Toshkent sh.

**Bitiruv malakaviy ishining dastlabki himoyasi bo'yicha komissiya a'zolari
majlisining ___ - sonli**

BAYONNOMASI

Komissiya a'zolari:

1. dots.v.b. A.Norqulov
2. k.o'q. Sh.Sultonov
3. o'q. M.Po'latova

“TASDIQLAYMAN”

Kafedra mudiri

_____ dots. K.Sharifxodjaeva

“ _____ ” _____ 2013 yil

KUN TARTIBI

Eshitildi: MM-59 guruh talabasi Yusupov Firuzjon Mamalatifovichning “O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmi” mavzusida yozilgan bitiruv malakaviy ishining dastlabki himoyasi.

Qaror qilindi: MM-59 guruh talabasi Yusupov Firuzjon Mamalatifovichning “O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmi” mavzusida yozilgan bitiruv malakaviy ishi Yakuniy Davlat Attestatsiyasi Hay'ati oldida himoyaga tavsiya etilsin.

Komissiya a'zolari: 1. _____ 2. _____ 3. _____

**Toshkent moliya instituti Moliya-iqtisod fakulteti «Moliya» yo'nalishi
4-kurs MM-59 guruhi talabasi F.Yusupovning “O'zbekistonda kichik
biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy
mexanizmi” mavzusidagi bitiruv-malakaviy ishiga**

TAQRIZ

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotini mustahkamlash, har tomonlama rivojlantirib borish iqtisodiyot fanini mukammal egallash, uning sir-asrorlarini puxta o'rganishni talab qiladi. Hususan, bozor munosabatiga o'tishni tezlashtiruvchi eng asosiy yo'llarildan biri - bu kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish hisoblanadi.

Hozirgi kunda respublikamizda kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishga alohida e'tibor berilmoqda. Chunki, kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish masalasiga davlatimiz iqtisodiy siyosatining strategik vazifasi sifatida qaralmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A. Karimovning 2011-yilning asosiy yakunlari va 2012-yilda O'zbekistonni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan majlisidagi «2012 yil vatanimiz taraqqiyotini yangi bosqichga ko'taradigan yil bo'ladi» nomli ma'ruzasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish va bu borada zaruriy chora-tadbirlar majmuini amalga oshirish masalasiga alohida to'xtalib o'tgan edi. Shu bois, F.Yusupov tomonidan bitiruv-malakaviy ishi uchun tanlangan mavzu hozirgi kichik biznes va xususiy tadbirkorlik amaliyoti uchun katta ahamiyatga ega. Mazkur muammolarni ilg'ay bilish, ularni yoritish va hal etish yuzasidan aniq ilmiy xulosalar berish o'ta muhimdir.

Talaba F.Yusupovning bitiruv-malakaviy ishi ana shu dolzarb mavzu bo'yicha yozilgan bo'lib, kirish, 3 ta bob, xulosa hamda foydalanilgan adabiyotlar ro'yxatidan iboratdir.

Bitiruv-malakaviy ishining kirish qismida talaba tanlangan mavzuning dolzarbligi va ishni yozishdan o'z oldiga qo'ygan maqsad va vazifalarni, ishning ilmiy va amaliy ahamiyatini bayon qilgan.

Bitiruv-malakaviy ishining birinchi bobini talaba «Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmini nazariy – xuquqiy asoslari» deb nomlagan. Ushbu bobda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning roli va ahamiyatini, moliyaviy-iqtisodiy mexanizmlari va xuquqiy asoslarini tadqiq etgan.

Talaba ishning «Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmlarini amaldagi holati tahlili» deb nomlangan ikkinchi bobida mamlakat YaIM kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning asosiy ko'rsatkichlari tahlilini, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni moliyaviy-iqtisodiy mexanizmlari tahlilini, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni mikromoliyalashtirish amaliyoti tahlilini amalga oshirgan.

Talaba ishning «O'zbekiston kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish yo'llari» deb nomlangan uchinchi bobida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda kreditlarni rolini oshirish masalalarini, milliy iqtisodiyotda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish yo'nalishlarini asoslagan.

Bitiruv-malakaviy ishini yozishda talaba amaldagi qonunlar, ilmiy adabiyotlardan, shuningdek, Jizzax viloyati hokimligi Moliya boshqarmasi ma'lumotlari ko'rsatkichlaridan keng foydalangan.

Umuman olganda, talabaning bitiruv-malakaviy ishi nihoyasiga etkazilgan ish hisoblanadi. Bitiruv-malakaviy ishining rejasidagi savollarga yozilgan javoblar mos keladi va tanlangan mavzuning mohiyatini to'liq yoritib beradi.

Yuqoridagilarni e'tiborga olib, talaba F.M.Yusupovning "O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmi" mavzusidagi bitiruv-malakaviy ishi Yakuniy Davlat Attestatsiya Komissiyasiga himoya qilish uchun tavsiya qilinadi.

Ilmiy rahbar

dots. O.Komolov

Bitiruv malakaviy ishining namunaviy rejasi
MUNDARIJA

	Kirish	- bet.
1 bob.	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmini nazariy – xuquqiy asoslari	- bet.
1.1	Iqtisodiyotni modernizatsiyalashuvi sharoitida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning roli va ahamiyati	- bet.
1.2	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmlari	- bet.
1.3	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmini xuquqiy asoslari	- bet.
2 bob.	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmlarini amaldagi holati tahlili	- bet.
2.1	Mamlakat YaIM kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning asosiy ko'rsatkichlari tahlili	- bet.
2.2	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni moliyaviy-iqtisodiy mexanizmlari tahlili	- bet.
2.3	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni mikromoliyalashtirish amaliyoti tahlili	- bet.
3 bob.	O'zbekiston kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning moliyaviy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish yo'llari	- bet.
3.1	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda kreditlarni rolini oshirish masalalari	- bet.
3.2	Milliy iqtisodiyotda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish yo'nalishlari	- bet.
	Xulosa	- bet.
	Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati	- bet.
	Ilovalar (zarurat bo'lgan hollarda keltiriladi)	

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, «O'zbekiston» nashriyoti, 2009 y. – 39 b.
2. O'zbekiston Respublikasining “Tadbirkorlik to'g'risida”gi qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasining Xususiy korxonalar to'g'risida qonuni. 2004 yil 23 yanvar, Xalq so'zi
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 14.06.2005 y. № PF 3618-sonli «Bozor islohotlarini chuqurlashtirish va iqtisodiyotni yanada erkinlashtirish sohasidagi ustuvor yo'nalishlar amalga oshirilishini jadallashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» gi Farmoni
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 14.06.2005 y. № PF 3619-sonli «Tadbirkorlik sub'ektlarini huquqiy himoya qilish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» gi Farmoni
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 15.06.2005 y. № PQ 100-sonli «Tadbirkorlik sub'ektlari tomonidan taqdim etiladigan hisobot tizimini takomillashtirish va uni noqonuniy talab etganlik uchun javobgarlikni kuchaytirish to'g'risida» gi Qarori
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 20.06.2005 y. PF 3620-sonli «Mikrofirmalar va kichik korxonalarini rivojlantirishni rag'batlantirish borasidagi qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida»gi Farmoni
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 24.06.2005 y. PF 3622-sonli «Tadbirkorlik sub'ektlarining xo'jalik sohasidagi huquqbuzarliklari uchun moliyaviy javobgarligini erkinlashtirish to'g'risida»gi Farmoni
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Tadbirkorlik sub'ektlarini tekshirishni yanada qisqartirish va uning tizimini takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. 2005 yil 5 oktyabr
10. “Karimov I.A., “Bank tizimi, pul muomalasi, kredit, investitsiya va moliyaviy barqarorlik to'g'risida”- T.: “O'zbekiston” nashriyoti, 2005, 525 bet.
11. Karimov I.A. O'zbekistonning 16 yillik mustaqil taraqqiyoti yo'li. Toshkent, “O'zbekiston” nashriyoti, 2007 y.
12. Karimov I.A. Mamlakatimiz taraqqiyoti va xalqimizning hayot darajasini yuksaltirish barcha demokratik yangilash va iqtisodiy islohotimizning pirovard maqsadidir. Toshkent, “O'zbekiston” nashriyoti, 2007 y.
13. Karimov I.A. “Yuksak ma'naviyat – engilmas kuch”. Toshkent, “O'zbekiston” nashriyoti, 2008 y.
14. Karimov I.A. Mamlakatni modernizatsiya qilish va iqtisodiyotimizni barqaror rivojlantirish yo'lida. –T.: O'zbekiston, 2008. T.16. – 365 b.
15. Karimov I.A. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo'llari va choralari. – T.: O'zbekiston, 2009. – 56.

- b.
16. Karimov I.A. Asosiy vazifamiz – Vatanimiz taraqqiyoti va xalqimiz farovonligini yanada yuksaltirishdir. // – T.: O'zbekiston. 2010. – 80 b.
 17. Karimov I.A. Barcha reja va dasturlarimiz Vatanimiz taraqqiyotini yuksaltirish, xalqimiz farovonligini oshirishga xizmat qiladi. – T.: O'zbekiston. 2011. – 48 b.
 18. Karimov I.A. 2012 yil vatanimiz taraqqiyotini yangi bosqichga ko'taradigan yil bo'ladi. – T.: O'zbekiston. 2012. – 36 b.
 19. Burxanov U. Davlat xaridi. –T.: infoCOM. UZ MChJ, 2010. - 160 b.
 20. Alimov I.I. Moliya. O'kuv ko'llanma./ - T.: Toshkent, 2007. - 108 s
 21. Vaxobov A., Jo'raev A. Soliqlar va soliqqa tortish. – T.: Sharq. 2009. – 448 b.
 22. Vaxobov D., Rajabov Sh. «Moliya». Risola./ - T.: TMI, 2009.-56 b
 23. Vaxobov D., Rajabov Sh. Moliya. - T.: TMI, 2009. -200 b.
 24. Vahobov A., Malikov T. Moliya: umumnazariy masalalar. – T.: “IQTISOD-MOLIYA” 2008. - 316 b.
 25. Vahobov A., T.Malikov, Moliya. Darslik. Toshkent, “Noshir”, 2011 y. 712 b.
 26. Kosimova M.S. , Yusupov M.A., Ergashxadjaeva Sh.J. Marketing. T.: TDIU, 2010.
 27. Qosimova M.S., Samadov A,N. Kichik biznes va tadbirkorlik. T.: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi, 2005.
 28. Qosimova M.S., Xodiev B.Yu., Samadov A.N., Muxitdinova U.S. Kichik biznesni boshqarish. O'quv qo'llanma. –T.: O'qituvchi, 2003. Aleshin V.A., Zotova A.I.. Finansi: uchebnik. - Rostov n/ D: Feniks, 2009 g. – 346 str.
 29. Malikov T.S. “Moliya: xujalik yurituvchi subektlar moliyasi” O'kuv kullanma / - T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2009. - 288 s
 30. Malikov T.S., Jalilov P.T. Byudjet-soliq siyosati. O'quv qo'llanma. – T.: “IQTISOD-MOLIYA”, 2011. – 450 bet.
 31. Samadov A,N., Ostanaqulova G.N. Kichik biznes va tadbirkorlik. T.: Moliya-iqtisod, 2008.
 32. Xodiev B.Yu, Kosimova M.S., Samadov A.N Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik. –T.: TDIU, 2010.
 33. Yuldashev Z.Yu., Malikov T.S. “Moliya: Uy xo'jaliklari moliyasi”. O'kuv ko'llanma/ - T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2008.-112 s
 34. Анискин Ю.П. Организация и управление малым бизнесом: Учеб. пособ. – М.: Финансы и статистика, 2008.
 35. Васильева М.В. Финансовая политика: учеб. Пособие – Ростов н/Д: Феникс, 2008 г. 220 стр.
 36. Жилкина А.Н. Управление финансами. Финансовый анализ предприятия. Учебник. – М.: ИНФРА –М , 2009 г. 332 стр.
 37. Иванова В.В., Ковалова В.В. Финансы. – М.: ТК Велби, 2008. 272 с.
 38. Ковалева В.В. «Финансы», Учебник. М.: изд. Проспект, 2008 г.640 стр

39. Короткова. Е.М. Антикризисное управление. Учебник. – 2- е изд. – М.: ИНФРА – М, 2010 г. – 260 стр.
40. Нешиной А.С. Финансы. Учебник. – М.: “Дашков и К ”, 2009 г. 528 стр.
41. Нешиной А.С. Финансы, денежное обращение и кредит. Учебник. – М.: “Дашков и К ”, 2010 г. 592 стр.
42. Фаминский И.П. Глобализация – новое качество мировой экономики. Учебное пособие. – М.: “Магистр ”, 2009 г. – 397 стр.
43. Фёдорова Е.А. Финансовая среда предпринимательства и предпринимательские риски. Учебное пособие. – М.: КНОРУС, 2010 г. – 306 стр.
44. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligining “O‘zbekiston Respublikasi oliy o‘quv yurtlari bitiruvchilarining yakuniy Davlat Attestatsiyasi to‘g‘risidagi Nizom” 1998 yil 31dekabr 362 - sonli buyrug‘i.
45. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus maxsus ta‘lim vazirligining “Institutda bakalavrlarning bitiruv malakaviy ishi (BMI)ni bajarishga qo‘yiladigan talablar” bo‘yicha 2010 yil 9 iyundagi 255-sonli buyrug‘i.
46. Internet saytlari:
<http://www.gov.uz>
<http://www.mf.uz>
<http://www.mfa.uz>
<http://www.soliq.uz>
<http://www.edu.uz>

**Bitiruv malakaviy ishini rasmiylashtirish jarayoni va himoyaga
tavsiya etishning kundalik grafigi**

№	Bitiruv malakaviy ishlarini tayyorlash bosqichlari	Bajarilish muddati
1	BMilar mavzusini tanlash	Sentyabr oyining ikkinchi yarmi
2	BMI mavzulari bo'yicha talabalarga ilmiy rahbarlarini biriktirilishi	Oktyabr oyining ikkinchi yarmi
3	Ilmiy rahbar tomonidan tasdiqlangan BMI rejasi va ishning abstrakt (mavzuni qanday yoritilishi) ni kafedraga taqdim etish	Noyabr oyining boshi
4	Talabani BMI bo'yicha ilmiy rahbari bilan bevosita ishlashi (Ilmiy rahbarlar tomonidan BMilarni yozilish holati bo'yicha kafedra majlisida hisobot berib boriladi)	Noyabr va Dekabr oylari
5	BMilarning birinchi dastlabki himoyasi	Yanvar oyining birinchi yarmi
6	Bitiruv oldi amaliyoti va BMilarni amaliy ma'lumotlar bilan boyitish	Mart-Aprel oylari
7	BMilarning ikkinchi dastlabki himoyasi	Aprel oxiri May oylari boshi
8	Talabalar tomonidan BMilarni YaDAK talablari asosida (slydlar, taqrizlar, ilmiy ma'ruzalar) rasmiylashtirish	May oyining birinchi yarmi
9	BMI lar ximoyasini o'tkazish	May oyining ikkinchi yarmi

MUNDARIJA

Kirish.....	3
I. Bitiruv malakaviy ishi mavzusini tanlash.....	4
II. Malakaviy ishni bajarishga rahbarlik qilish.....	5
III. Bitiruv malakaviy ishining bajarilishi.....	6
IV. Bitiruv malakaviy ishini dastlabki himoyasi.....	11
V. Bitiruv malakaviy ishini himoya qilish	12
VI. Bitiruv malakaviy ishini baholash mezonlari.....	15
VII. Bitiruv malakaviy ishini tayyorlash va himoya qilish grafigi	16
Ilovalar.....	17
1-ilova	17
2-ilova	29
3-ilova	30
4-ilova	32
5-ilova	34
6-ilova	35
7-ilova	37
8-ilova	38
9-ilova	41

**K.ShARIFXODJAEVA, O.KOMOLOV,
U.ShARIFXODJAEV**

BITIRUV MALAKAVIY IShI

Uslubiy tavsiyalar

Muharrir

Kompyuterda sahifalovchi

Toshkent moliya instituti bosmaxonasida
rizografiya usulida chop etildi.
100000, Toshkent, Amir Temur shoh ko'chasi 60^A-uy

